

Toekomstbestendige luchtvaart voor Nederland

2024-2050

ONZE TOEKOMST LIGT IN DUURZAME (GROENE) LUCHTVAART

100% klimaatneutraal vliegen
Het is mogelijk.

**Zorg dat Nederland klaar
is voor de toekomst.**

HET VOORUITZICHT

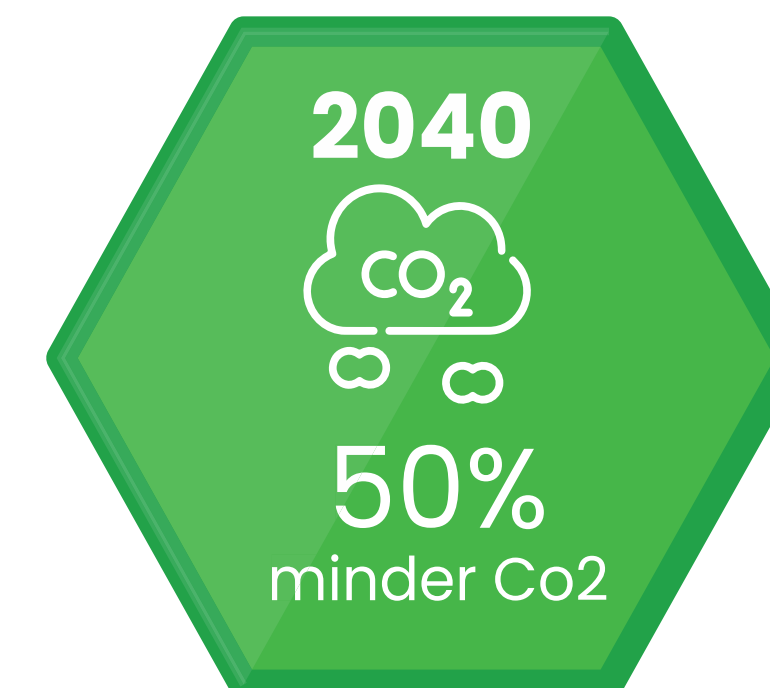
Economische groei door groene luchtvaart

We willen graag dat vliegen voor volgende generaties mogelijk blijft voor zoveel mogelijk mensen.

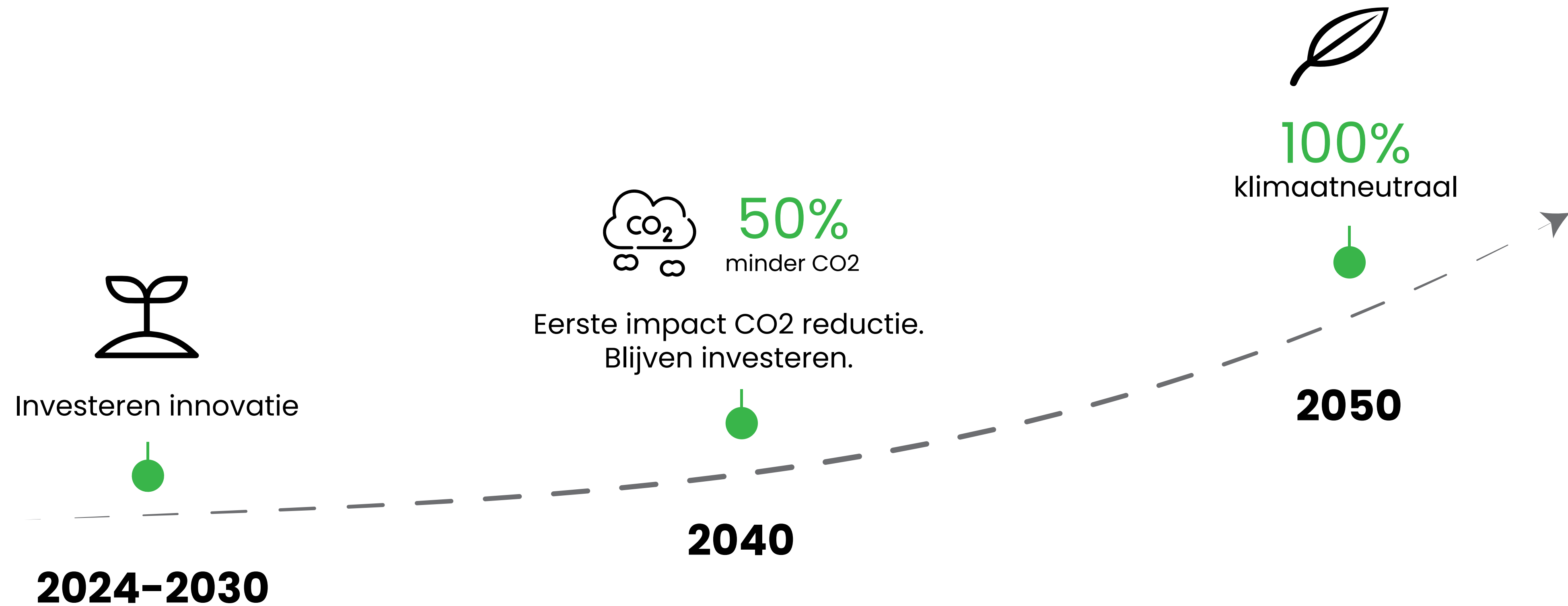
Daarvoor moeten we ons richten op drie onderdelen: verduurzaming en innovatie, verdienvermogen en geopolitiek. De luchtvaartsector investeert al flink in verduurzaming. En hier kunnen we economisch profijt van hebben, maar dan moet het wel sneller.

De komende jaren worden de keuzes gemaakt voor de vliegtuigen van 2035 en verder. Om onze technologie in die vliegtuigen te krijgen betekent dat we zowel vanuit de private als de publieke kant structureel moeten investeren. Dit kan bijvoorbeeld door vliegbelastingen en heffingen terug laten vloeien naar bedrijven en kennisinstellingen in de luchtvaartsector.

ONZE DOELSTELLING

DE HORIZON EN VERSNELLING

HET DOEL BEREIKEN

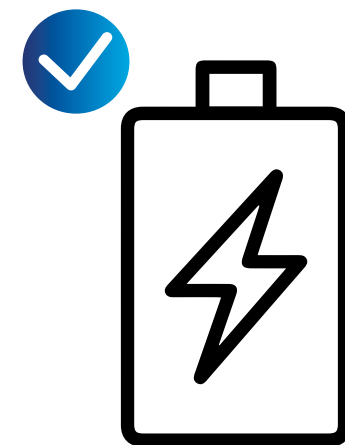
Hoe klimaat-neutraal vliegen?

De luchtvaartsector wil verduurzamen over twee assen:

1. Nieuwe, efficiënte vliegtuigen bouwen. Nederland kan daaraan bijdragen met duurzame processen, lichtgewicht materialen en slimme systemen.
2. Schonere energiedragers: (batterij) elektrisch, waterstof en synthetische brandstoffen.

Luchtvaart in Transitie geeft een enorme impuls, maar er is meer nodig om de versnelling ook echt in de praktijk te brengen. Nu moeten we doorpakken.

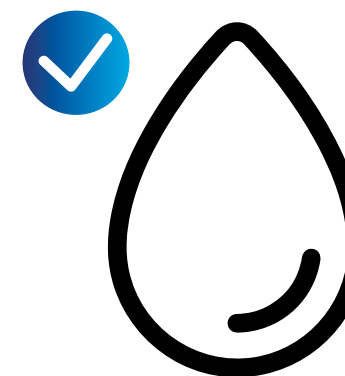
Duurzame oplossingen

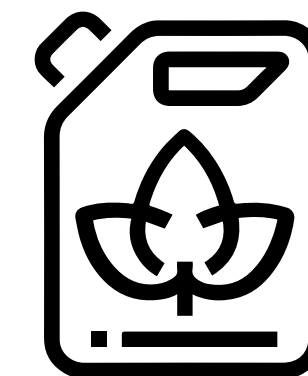
Batterijen

Ontwerp

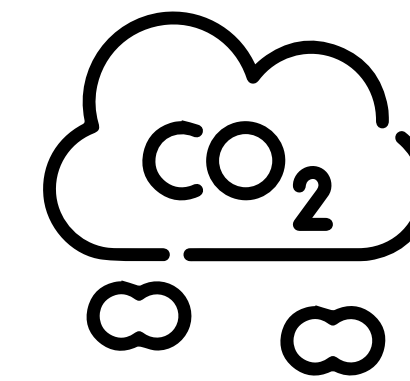

Waterstof

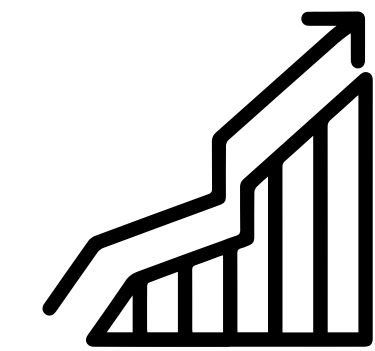

E-fuels

Waarom investeren?

**Forse CO2
reductie**

**Impuls
economie**

**Versnelling
verduurzaming**

Banen

OVERWEGINGEN EN HET BELANG VOOR NL

Innovatie, economie & banen

De luchtvaart is een sterke en relevante sector in Nederland.

- Sterk in innovaties in de lijn van fundamenteel onderzoek (universiteiten), toegepast onderzoek (NLR) en ontwikkeling (maakindustrie).
- Publiek-private samenwerking met de overheid, waar de overheid optreedt als betrouwbare partner in de ontwikkelfase en in de internationale marktpositionering.
- Goede aansluiting bij Europese programma's en als partner van de grote wereldspelers als Airbus, Boeing en Embraer.
- Zowel goed vertegenwoordigd in de civiele als de militaire luchtvaart.

Om deze positie uit te bouwen moeten we nu flink investeren in kennis en technologie: de komende jaren worden keuzes gemaakt voor nieuwe, groene vliegtuigen. Wij moeten hiervoor klaar zijn. Dit is de kans voor Nederlandse deelname in de productie (verdienvermogen).

Mobiliteit & slim transport

De luchtvaartsector is een cruciale schakel in de mobiliteit:

- Omdat mensen (willen) blijven vliegen moeten we transport en mobiliteit slimmer inrichten.
- De luchtvaartsector kan leren van andere sectoren en omgekeerd.
- Maritieme, automotieve en luchtvaartsector werken samen bij onderzoek & ontwikkeling.
- Steeds de afweging maken: auto, schip, trein of vliegtuig en dit goed organiseren.

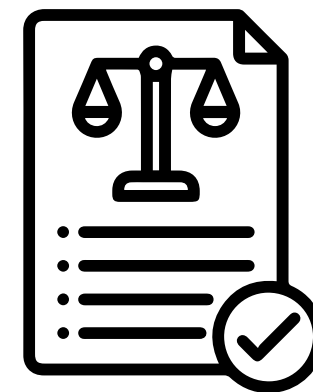
WAT IS ER NODIG VOOR SUCCES?

Wat is er nodig voor succes?

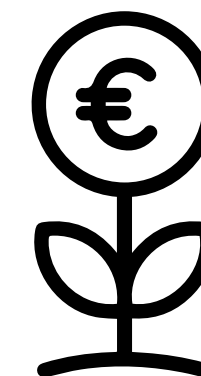
De luchtvaartsector is een kapitaalintensieve sector, waarbij voor landen met een grote luchtvaartindustrie geldt dat deze sectoren van nationaal belang zijn. Daarom hebben we behoefte aan enkele randvoorwaarden:

- De overheid als strategische partner die naast de sector gaat staan.
- Een consistente lange termijnvisie, gericht op de hele keten.
- Beleid en bereidheid op korte en lange termijn investeringen.
- Aangepaste wet- en regelgeving, bv flexibele regelgeving om nieuwe technologie zoals hoge vermogen elektrische en waterstof-systemen te kunnen testen en toepassen.
- Structurele investeringen in onderwijs in de volle breedte; Sector ontwikkelt eigen trajecten voor MBO, HBO en WO.

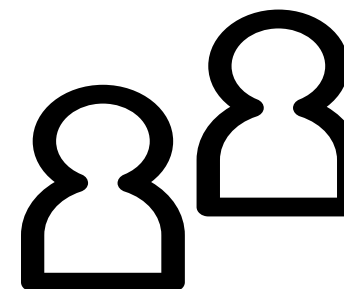
Elementen voor succes

**Consistent
beleid**

Investeerders

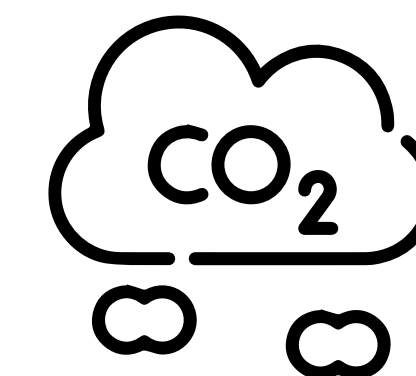

**Overheid als
strategische
partner**

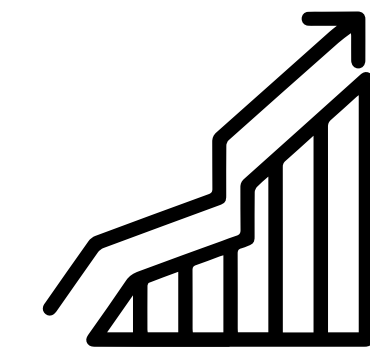

**Investering
educatie**

Waarom investeren?

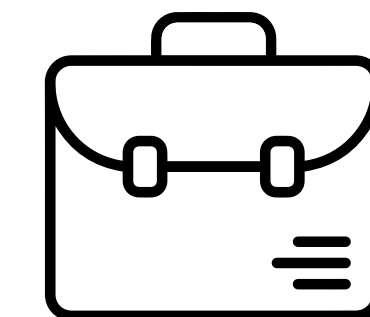
**Forse CO2
reductie**

**Impuls
economie**

**Versnelling
verduurzaming**

Banen

Klimaatneutraal vliegen
Klaar voor de toekomst.

Lucht- en Ruimtevaart Nederland

